

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 300/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 268/2015, 14 Co 270/2015 z 8. decembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 214/2016, 1 Cdo 215/2016 z 28. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 268/2015, 14 Co 270/2015 z 8. decembra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 214/2016, 1 Cdo 215/2016 z 28. februára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ako vyplynulo zo sťažnosti a z jej príloh, sťažovateľ sa ako žalobca (ktorý „vložil svoje peňažné prostriedky do družstva [REDACTED] [REDACTED]“) v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 168/2012 domáhal proti Slovenskej republike – Národnej banke Slovenska (ďalej aj „žalovaný“) ako žalovanému náhrady škody v sume 13 118,36 € s príslušenstvom spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov(ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 218/2011 z 8. decembra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 8. decembra 2014“) žalobu sťažovateľa zamietol, osobitným výrokom zamietol i jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ predovšetkým nepreukázal nesprávnosť úradného postupu Národnej banky Slovenska. Sťažovateľov návrh na začatie prejudiciálneho konania zamietol okresný súd s odôvodnením, že ním predložený zoznam navrhovaných prejudiciálnych otázok nemá bezprostredný súvis s prebiehajúcim konaním.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukázal najmä na to, že zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) nepoužíva rozlíšenie medzi „činnosťou“ a „celkovou činnosťou“ dohliadaného subjektu, pričom takéto rozlíšenie neobsahoval § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch ani v čase, keď Národná banka

Slovenska schválila prospekt investície (2002) a družstvo sa stalo dohliadaným subjektom ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt. Sťažovateľ v odvolaní ďalej zosumarizoval svoju argumentáciu prednesenú v konaní pred okresným súdom a zdôraznil, že Národná banka Slovenska podcenila situáciu, v dôsledku čoho umožnila družstvu ďalšiu činnosť. Konala až v roku 2011, hoci o tom, že obchodník s cennými papiermi a družstvo porušujú zákon, vedela už od roku 2007, resp. 2008. Navyše, aj zo správy správcu konkurznej podstaty je zrejmé, že v konkurznej podstate nie sú žiadne prostriedky, majetok úpadcu je tvorený hypotetickými pohľadávkami, a teda už aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje uspokojenie sťažovateľa.

5. Sťažovateľ podal odvolanie i proti následne vydanému uzneseniu okresného súdu sp. zn. 11 C 218/2011 z 22. januára 2015, ktorým mu bol vyrubený súdny poplatok za odvolanie v sume 20 €.

6. Krajský súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu z 8. decembra 2014 ako vecne správny, potvrdil i odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie o vyrubení súdneho poplatku a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

7. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol: „... *Rozsudok Krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa názoru Sťažovateľa zjavne nepodložené a arbitrárne a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a tieto je potrebné ústavným súdom preskúmať. Nápravou uvedeného Rozsudku Krajského súdu sa Najvyšší súd odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti Rozsudku Krajského súdu ako neprijateľné. Zo strany Najvyššieho súdu a Krajského súdu tak nebol rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva. ...*

... NBS mala vedomosť o verejne známých skutočnostiach, že činnosťou Obchodníka s CP a Družstva vzniká bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vzniku škody, no napriek tomu však nekonala tak, aby včas vykonala preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody. NBS mala prístup k všetkým informáciám v dôsledku informačnej povinnosti Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a to vrátane aktuálneho

stavu hospodárenia Družstva. NBS vo svojom vyjadrení sama uviedla a potvrdila, že vykonávala dohľad nad dodržiavaním povinností Družstva, kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, aktuálnosť prospektu investície počas lehoty trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, splnenie povinnosti predložiť NBS pred zverejnením na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 Zákona o CP.

... Krajský súd odvodzuje limitovaný dohľad NBS od § 129 ods. 3 Zákona o CP, ktorý bol doplnený do Zákona o CP s účinnosťou až od 1.6.2010. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že uvedené ustanovenie obsahuje povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt dodržiavať schválený prospekt investície. Z tohto znenia však nemožno vyvodit' jednoznačný záver o tom, že pred jeho doplnením NBS vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 Zákona o CP je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 Zákona o CP (ktorý platí v tomto znení už od 1.5.2007), Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj Obchodník s CP patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 Zákona o CP mala NBS zisťovať (čo v prípade Družstva ani Obchodníka s CP neurobila) všetky informácie a podklady o dodržiavaní resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS Družstvu a Obchodníkovi s CP. Zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca upravený tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou Obchodníka s CP, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov. Ak NBS mala informácie o celkovej činnosti Družstva, nemohla vykonávať a ani nevykonávala dohľad v limitovanom rozsahu. ...

... Súdby taktiež pri svojom rozhodovaní nezohľadnili správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7C 206/2011...

... Podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 9 Zákona o zodpovednosti za škodu nie je, aby poškodený preukázal

bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože Zákon o zodpovednosti za škodu nedefinuje uvedenú podmienku ako jednu z jej (osobitných) predpokladov. Zákon o zodpovednosti za škodu, o ktorý Sťažovateľ opieral svoju žalobu, neustanovuje, nevyžaduje a dokonca ani nepripúšťa žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. Pokiaľ by sa pripustil názor, že prebiehajúce konkurzné konanie vylučuje podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval občiansky zákonník. Zákon o zodpovednosti za škodu, ako i trestný zákon, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze.“

8. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom pre nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, poukázal na nesprávne vyhodnotenie vykonaného dokazovania, keď zo správy a výsluchu správcu konkurznej podstaty nebolo zistené, že aktuálny stav konkurzu je objektívne taký, že vylučuje uspokojenie sťažovateľa, ako aj na nesprávne právne posúdenie veci, ktoré bolo založené iba na účelovo selektovanej judikatúre.

9. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako procesne neprípustné, nevyvolávajúce účinok umožňujúci uskutočnenie jeho meritórneho prieskumu a žalovanému priznal právo na náhradu trov dovolacieho konania.

10. Podľa názoru sťažovateľa „Namieste je úvaha, že Najvyšší súd namietaným uznesením vybočil z ústavných medzí rozhodovania príslušného orgánu ochrany práv. Svojím rozhodnutím Najvyšší súd de facto odmietol právo Sťažovateľa na súdnu ochranu. Namietaným Uznesením Najvyššieho súdu bola Sťažovateľovi vytvorená prekážka prístupu k spravodlivosti, proti ktorej už sťažovateľ nemá okrem podania tejto ústavnej sťažnosti iný prostriedok obrany a ochrany svojich práv. Namietané Uznesenie Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky je v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zásahom do práva na spravodlivý proces. ...“.

11. Sťažovateľ vidí zreteľný zásah do jeho práva na spravodlivý proces aj v tom, že „Najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver a Sťažovateľ považuje Uznesenie Najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené.

... Z odôvodnenia Uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že podané dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať. Z daného odôvodnenia rovnako nie je zrejme akých úvah sa Najvyšší súd pri odmietnutí ním podaného dovolania pridržiaval.“.

12. Na základe uvedeného preto sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu, obe tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ taktiež žiada nahradiť trovy právneho zastúpenia.

II.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Sťažovateľ namietal porušenie práv upravených týmito ustanoveniami ústavy a dohovoru:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

18. Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, k porušeniu týchto práv malo dôjsť jednak napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo sťažovateľovo dovolanie odmietnuté, a jednak napadnutým rozsudkom krajského súdu v jeho časti, ktorou bol potvrdený ako vecne správny rozsudok okresného súdu z 8. decembra 2014 vo výroku o zamietnutí žaloby sťažovateľa.

19. Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Sťažovateľ tvrdil, že mu bol odopretý

prístup k súdu tým, že jeho dovolanie bolo odmietnuté bez meritórneho prerokovania, hoci bolo prípustné, pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozhodnutia krajského súdu.

20. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

21. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

22. Najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa odôvodnil po poukaze na to, že ide o dovolanie podané pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, tým, že meritórny prieskum rozhodnutia je preto podmienený splnením podmienok prípustnosti dovolania podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Dovolanie sťažovateľa smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, resp. v zostávajúcej časti nesmeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v § 238 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a preto nemôže vyvolať účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum, ibaže by v konaní došlo k procesným vadám podľa § 237 ods. 1 OSP. Keďže sťažovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) OSP nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo, zaoberal sa najvyšší súd posúdením, či sťažovateľovi bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP: *„Najvyšší súd poukazuje na prijaté zjednocujúce stanovisko, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, nakoľko dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu*

prvej inštancie) obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu. napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

... Pokiaľ žalobca namietal, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, neúplný, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. 1/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

... Súd nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky stranou navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladal prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal strane možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

... Žalobca tiež namietal, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

... Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 alebo 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

... Pokiaľ žalobca tvrdil, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať vyrubením súdneho poplatku za odvolanie bez opory v zákone, Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa strane neodníma žiadne procesné

oprávnenie a nedochádza k odňatiu jej možnosti pred súdom konať (viď tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016). ...“

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd zhrnul, že v sťažovateľovom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nebolo možné vyvodiť z § 238 OSP a ani z § 237 ods. 1 OSP, a preto dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

23. Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľa odchýliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe (tak ako ju ostatne popísal aj najvyšší súd), tobôž v situácii, keď sťažovateľ nepredkladá v tejto otázke vo svojej sťažnosti žiadnu argumentáciu. Z obsahu sťažnosti vyplýva iba to, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

24. Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

25. Ďalej sa ústavný súd zaoberal namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Tu sťažovateľ argumentoval nedostatočným odôvodnením rozhodnutia, ako aj tým, že krajský súd založil svoje

rozhodnutie na takých právnych a skutkových záveroch, ktoré popierajú účel a zmysel právnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, najmä pokiaľ ide o konštatovanie o limitácii dohľadu Národnej banky Slovenska, výklad zákona o cenných papieroch, ako aj pokiaľ ide o záver, podľa ktorého zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu a zodpovednosť družstva voči sťažovateľovi, no i pokiaľ ide o záver o subsidiarite uplatneného nároku sťažovateľom voči Národnej banke Slovenska k pohľadávke sťažovateľa voči družstvu.

26. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

27. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

28. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

29. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

30. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu s návrhom doručil aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené na podanie „ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 214/2016, 1 Cdo 215/2016 zo dňa 28. 02.2017“.

31. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

32. Vyplývajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ale len na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom v rozsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

33. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

34. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd poznamenáva, že k rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v skutkovo obdobných veciach iných sťažovateľov zastúpených tým istým právnym zástupcom (napr. I. ÚS 547/2016, I. ÚS 732/2016, I. ÚS 745/2016, II. ÚS 857/2016, III. ÚS 670/2016...).

36. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2017